

Kaspi liseyinin ?agirdi növb?ti u?ura imza at?b

Ölkəmizin təhsil sahəsində aparılan sistemli işlər xüsusi istedadlı il? seçil?n ?agirdl?rin a?kar olunması, onların bilik və bacarıqlarının stimullaşdırılmasına münbit şərait yaradır. Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə son illərdə keçirilən respublika fənni olimpiadaları ?agirdl?rin elmi yaradıcılığa marağını artırır. Heç şübhəsiz ki, ?agirdl?rimizin ?ld? etdiyi uğurların ?sas? orta məktəbdən qoyulur. Xüsusi istedadlı il? seçil?n ?agirdl?rimizdən biri də Kaspi Liseyinin IX sinif ?agirdi Faiq Nəcəfdir.

Yaşının az olmasına baxmayaraq, o, artıq təhsil ictimaiyyətimizin diqqətini cəlb edər bilmişdir. Son günlərdə istedadlı ?agirdimiz növb?ti u?ura imza atıb. Onun "Natural ?dədl?rin ?dədl?rin 3-? (9-a) bölünməsinin yeni ?lam?ti" adlı məqaləsi Moskvada rus dilində nəşr olunan "Matematika" jurnalında dərc olunub. Riyaziyyat müəllimləri üçün metodik tövsiyə xarakteri daşıyan jurnalda Faiqın məqaləsi "Tədris tədqiqatları" bölümündə oxuculara təqdim olunub.

Qeyd edək ki, məqalədə natural ?dədl?rin 3-? (9-a) bölünməsinin yeni ?lam?ti rəqəsləndirilib. Normal riyazi qaydada natural ?dədl?rin 3-? v? (9-a) bölünməsi üçün bu ?dədin rəqəmlərinin cəmi 3-? (9-a) bölünməlidir. Məsələn, $828 \div 3 = 276$ v? 9-a bölünür, belə ki, $2+8+2+8=18$ cəmi 3 v? ya 9-a bölünür. Və yaxud $1713 \div 3 = 571$ bölünür. Faiqın təklif etdiyi üsulla bu misal ədədlərdə formada hesablamaq olar: $1713 \rightarrow 1+7+1+3=30 \rightarrow 3+0=3$, deməli, 3 ?dədi 3-? bölünürsə, $1713 \div 3 = 571$ qalqsız bölünür. $1713 \rightarrow 1+7+1+3=174 \rightarrow 1+7+4=12 \rightarrow 1+2=3$, deməli, 3 ?dədi 3-? bölünürsə, $1713 \div 3 = 571$ qalqsız bölünür.

$1713 \rightarrow 1+7+1+3=174 \rightarrow 1+7+4=12 \rightarrow 1+2=3$, deməli, 3 ?dədi 3-? bölünürsə, $1713 \div 3 = 571$ qalqsız bölünür. Bu qayda ilə daha böyük ?dədləri kiçik hissələrə ayıraraq 3-? bölünüb bölünmədiyini asanlıqla yoxlamaq olar.

Məsələn, $23944 \div 3 = 7981 \text{ qal } 1$ v? 9-a bölünür, belə ki, bu ?dədin tərkibi hissələrində nəzərə alınmışdır: $29+34=63$, $32+49=81$ v? yaxud $92+43=135 \rightarrow 1+3+5=9$, həmçinin $23+94 \rightarrow 117 \rightarrow 1+1+7=9$ cəmi 9 v? 9-a bölünür. Həvəskar riyaziyyatçı məqaləsində natural ?dədl?rin bölünməsinə dair bir sıra teoremlərin isbatı ilə bəzi çoxsaylı nümunələrin diqqətə çatdırılıb.

Dədərin zəkası və qabiliyyəti ilə seçilən Faiqın elmi yollarında ilk titrək addımların atılması onun ilk uğurlarına gətirib çıxardır. daha yüksək nailiyyətlər qazanacağına əminlik yaradır.

["Azərbaycan müəllimi" qəzeti](#)